

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราชเขต 3*

CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS INFLUENCING
THE EFFECTIVENESS OF SCHOOLS UNDER THE NAKHON SI
THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

ปราณี จัตตุงศ์¹ และ บุญส่ง ทองเอียง²

Pranee Juttupong¹ และ Boonsong Thongiang²

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย¹⁻²

Mahamakut Buddhist University, Thailand¹⁻²

Corresponding Author's Email: pranee.jut@student.mbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา 4) เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 3 กลุ่มตัวอย่างคือ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 313 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.948 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนผลการวิจัย

พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ตัวแปรพยากรณ์ที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ร้อยละ 55.7เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบ $\hat{Y} = 1.396 + .263 (X_4) + .189 (X_3) + .170 (X_5) + .091 (X_1)$ สมการพยากรณ์

* Received 9 April 2026; Revised 16 April 2026; Accepted 17 May 2026

ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = .269 (X_3) + .261 (X_4) + .207 (X_5) + .123 (X_1)$ แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to: (1) examine the level of creative leadership among school administrators; (2) investigate the level of school effectiveness; (3) explore the relationship between administrators' creative leadership and school effectiveness; and (4) identify predictive variables of creative leadership affecting school effectiveness under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3. The sample consisted of 313 teachers working in schools under the jurisdiction of Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3 during the 2025 academic year. The research instrument was a questionnaire with an overall reliability coefficient of 0.948. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The findings revealed that both the overall level of creative leadership among school administrators and school effectiveness were at the highest level. Moreover, there was a statistically significant relationship between creative leadership and school effectiveness at the .001 level. Four significant predictive variables were identified: individuality, creativity, teamwork, and vision. Together, these variables accounted for 55.7% of the variance in school effectiveness. The predictive equations were constructed as follows: Raw score equation: $\hat{Y} = 1.396 + .263 (X_4) + .189 (X_3) + .170 (X_5) + .091 (X_1)$ Standard score equation: $\hat{Z} = 0.269 (X_3) + .261 (X_4) + .207 (X_5) + .123 (X_1)$ The results indicate that creative leadership plays a significant role in enhancing school effectiveness.

Keywords: Leadership, Creative Leadership, School Effectiveness

บทนำ

ปัจจุบันบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากความก้าวหน้าทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งเข้ามามีบทบาทในการทดแทนแรงงานที่ขาดทักษะและ

คุณภาพ ส่งผลให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นประเด็นสำคัญในระดับประเทศ การศึกษาจึงเป็นกลไกหลักในการสร้างคน พัฒนาสังคม และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ประเทศไทยจึงได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศภายใต้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ซึ่งมุ่งเน้นการพลิกโฉมประเทศไปสู่สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่า และการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีสมรรถนะสูง การส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565, น. 1–3) ทั้งนี้ การศึกษาได้รับการยอมรับว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565, น. 10) แผนฯ ฉบับที่ 13 ได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะหมุดหมายด้านการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง และการยกระดับภาครัฐให้มีสมรรถนะสูงและทันสมัย ซึ่งมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกได้ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565, น. 45–47) สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถ และทักษะด้านนวัตกรรม

ภายใต้บริบทดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีศักยภาพในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง เป็นทั้งนักคิด นักพัฒนา และผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ สามารถบริหารจัดการองค์กรโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา ตลอดจนสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล (สุกัญญา รอดระกำ, 2561) ทั้งนี้ การบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันต้องอาศัยภาวะผู้นำที่มีความยืดหยุ่น มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (Fullan, 2014)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยผู้บริหารต้องมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กร (เพ็ญญา ศรีภูธร, 2562) อีกทั้งยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพ โดยเน้นการทำงานเป็นทีมและการมีเป้าหมายร่วมกันของบุคลากร (Robinson, 2007)

ในระดับนโยบาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ได้กำหนดพันธกิจที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล พร้อมทั้งพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการ

ศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3, 2566) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติยังพบว่าสถานศึกษาบางแห่งขาดการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวม ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยมีผู้ศึกษาครอบคลุม 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ ความยืดหยุ่น ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับการพัฒนาและยกระดับการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 3
4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 3

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก
2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อย่างน้อย 1 ด้านส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 1,665 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3, 2568)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 313 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ขั้นที่ 1. จำแนกตามอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 6 อำเภอ ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampline) ขั้นที่ 3 สุ่มครู โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampline)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน จำนวน 35 ข้อ และ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้าน จำนวน 33 ข้อ 2.2) การสร้างเครื่องมือเริ่มจากการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่ามีค่าอยู่ในระดับ 0.67-1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.50 ขึ้นไป หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.948 ก่อนนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการเป็นขั้นตอน 3.1) โดยผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโคกราช เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 3.2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมลิงก์คิวอาร์โค้ดแบบสอบถามเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อประสานงานไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 3.3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ส่งหนังสือพร้อม ลิงก์คิวอาร์โค้ดแบบสอบถามแจ้งไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างผ่านระบบ AMSS เพื่อให้ครูตอบ

แบบสอบถามออนไลน์ 3.4) ผู้วิจัยนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนดำเนินการวิเคราะห์ และสรุปผลตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการดังนี้ 4.1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่และร้อยละ 4.2) วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 4.3) วิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อบรรยายระดับของตัวแปรทั้งสอง 4.4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน 4.5) วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ทั้งแบบนำเข้าตัวแปรทั้งหมด (Enter Method) และแบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาทั้งในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำผู้เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 313		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.83	0.31	มากที่สุด
2. ด้านการมีความยืดหยุ่น	4.88	0.24	มากที่สุด
3. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.81	0.33	มากที่สุด
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.91	0.23	มากที่สุด
5. ด้านความเป็นปัจเจกบุคคล	4.86	0.28	มากที่สุด
รวม	4.86	0.26	มากที่สุด

จากตารางที่1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด (= 4.86, S.D= 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าด้านการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (= 4.91 S.D, = 0.23) รองลงมาคือ ด้านการมีความยืดหยุ่น (= 4.88, S.D = 0.24) และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (= 4.81, S.D = 0.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 2. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3	n = 313		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ด้านพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	4.80	0.32	มากที่สุด
2. ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา	4.84	0.26	มากที่สุด
3. ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.86	0.27	มากที่สุด
4. ด้านความพึงพอใจในการทำงานครู	4.88	0.29	มากที่สุด
5. ด้านการพัฒนาให้นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.91	0.22	มากที่สุด
รวม	4.86	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (= 4.86, S.D = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาให้นักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (= 4.91, S.D = 0.23) รองลงมา คือ ด้านความพึงพอใจในการทำงานครู (= 4.88, S.D = 0.29) และด้านพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (= 4.80, S.D = 0.32) ตามลำดับ

ตารางที่ 3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

ตัวแปรที่ศึกษา	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _{รวม}
X ₁	.407**	.615**	.501**	.577**	.544**	.611**
X ₂	.393**	.623**	.612**	.578**	.604**	.646**
X ₃	.503**	.622**	.542**	.594**	.536**	.650**
X ₄	.394**	.619**	.637**	.660**	.635**	.678**
X ₅	.463**	.642**	.591**	.575**	.602**	.667**
X _{รวม}	.504**	.717**	.658**	.682**	.676**	.747**

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .747$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3

ตัวแปรพยากรณ์	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน	t	Sig.
	b	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	1.396	.189		7.375	.000
ความเป็นปัจเจกบุคคล (X_5)	.170	.054	.207	3.118	.002
การมีความคิดสร้างสรรค์ (X_3)	.189	.038	.269	4.933	.000
การทำงานเป็นทีม (X_4)	.263	.063	.261	4.160	.000
การมีวิสัยทัศน์ (X_1)	.091	.041	.123	2.200	.029
$R = .747, R^2 = .557, \text{Adjusted } R^2 = .551, \text{S.E. EST} = .155, F = 96.569^{***}$					

จากตารางที่ 4. พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ความเป็นปัจเจกบุคคล การมีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการมีวิสัยทัศน์ สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คิดเป็นร้อยละ 55.7 ($R^2 = .557$) ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .155 เมื่อนำตัวแปรทั้งหมดไปสร้างสมการพยากรณ์ สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.396 + .263 (X_4) + .189 (X_3) + .170 (X_5) + .091 (X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .269 (X_3) + .261 (X_4) + .207 (X_5) + .123 (X_1)$$

อภิปรายผล

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทเชิงรุกในการขับเคลื่อนองค์กร ทั้งด้านการกำหนดทิศทาง การสร้างบรรยากาศเชิงบวก และการส่งเสริมศักยภาพของบุคลากร โดยเฉพาะด้านการทำงานเป็นทีมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงถึงความสามารถในการสร้างความร่วมมือภายในองค์กร ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการบรรลุเป้าหมายร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Robinson (2007) ที่เน้นบทบาทของการทำงานเป็นทีมในฐานะองค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์ร เมืองมุสิก (2566, หน้า 111-118) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเช่นกัน นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของเรวัต ทองดี และจิตติมา วรรณศรี (2567, หน้า 43) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีศักยภาพในการดำเนินงานทั้งด้านการพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการ และการสร้างบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ จุดเด่นอยู่ที่การพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกและความพึงพอใจของครู ขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนยังเป็นประเด็นที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม ซึ่งอาจเนื่องมาจากความซับซ้อนของปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้าน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ ปุงคานนท์ (2565, หน้า 58) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิยะดา เอียดไสย (2567) ที่พบแนวโน้มในลักษณะเดียวกัน

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาภาวะผู้นำลักษณะดังกล่าวสามารถยกระดับผลลัพธ์ของสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะด้านการทำงานเป็นทีมที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด สะท้อนว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยหลักของความสำเร็จ ขณะที่ด้านความยืดหยุ่นมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำกว่า แสดงว่าการยกระดับผลสัมฤทธิ์จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยอื่นร่วมด้วย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของเรวัต ทองดี และจิตติมา วรรณศรี (2567)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 4 ด้าน ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการมีวิสัยทัศน์ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 55.7 สะท้อนว่าองค์ประกอบดังกล่าวเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนความสำเร็จของสถานศึกษา ขณะที่ด้านความยืดหยุ่นไม่เข้าสมการพยากรณ์ขั้นสุดท้าย แสดงให้เห็นว่าในบริบทนี้ การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วม การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และการส่งเสริมศักยภาพบุคลากร มีความสำคัญมากกว่าการปรับตัวเพียงอย่างเดียว ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเรวัต ทองดี และจิตติมา วรณศรี (2567, หน้า 43) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยผลการวิจัยพบว่า ทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่พบความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญที่เชื่อมโยงกับความสำเร็จของสถานศึกษาอย่างชัดเจน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ สุทธิหลวง, อำนาจ บุญประเสริฐ และพจนีย์ มั่งคั่ง (2565, หน้า 106) ซึ่งวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษามี ความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .791$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งในเชิงความสัมพันธ์และการพยากรณ์ จึงควรได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนควบคู่กันไป

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยผู้บริหารมีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลได้อย่างมีนัยสำคัญ สามารถอธิบายการแปรผันประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 55.7 โดยเฉพาะด้านการดำเนินงานเป็นทีม วิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยสรุป ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ถือเป็นกลไกหลักในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสถานศึกษาในบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในปัจจุบัน

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครู

1.3 ควรให้ความสำคัญกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยบูรณาการการพัฒนาภาวะผู้นำกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

1.4 ควรสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างแรงจูงใจและความผูกพันต่อองค์กร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม วัฒนธรรมองค์กร หรือภาวะผู้นำดิจิทัล

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในบริบทพื้นที่หรือระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน เพื่อเพิ่มความครอบคลุมขององค์ความรู้

2.3 ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เตือนใจ สุนกุล. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม.ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

บุญชม ศรีสะอาด (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ปาริชาติ ปุณคนนท์. (2565). การอำนวยการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.

เพ็ญภา ศรีภูธร. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง. ใน วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. จันทบุรี.

เรวัต ทองดี , จิตมา วรรณศรี. (2567).ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุ เขต2. สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,

มหาวิทยาลัยนเรศวร. Educational Administration and Innovation Journal, 4(1), 45.

วิยะดา เอียดไสย. (2567). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ โรงเรียนประถมศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3. (2568). แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2568.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

อนุสรณ์ สุทธิหลวง1, อำนาจ บุญประเสริฐ และ พงนิย มั่งคั่ง. (2566). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏวารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร, 19(86), 106.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

Robinson, K. (2007). The Principles of Creative Leadership. New York: McGraw -

Hill. Sousa, D. (2003). The Leadership brain: How to lead today's schools more effectively.